SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 32.) DONDERDAG DEN 20sten NOVEMBER. (Ao. 1828.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDON, *den* 30 *Augustus*. Men leest in de dagbladen onderscheidene aanmerkingen omtrent de buitenlandsche zaken.

De *Times* zegt 't volgende: » Landen, voor welke de buitenlandsche handel geen hoofdbelang is, hebben weinig van eene mogendheid als Rusland te vreezen, behalve een vijandelijke inval; maar kan Rusland Frankrijk overweldigen, of aan deszelfs handel eenen slag toebrengen, waardoor deszelfs welvaart op eene gevoelige wijze geschokt wordt? Wij gelooven niet, dat Rusland de Levant en de Middellandsche Zee zou kunnen overdekken met eskaders van de werven van Konstantinopel; het zou Klein-Azie, Griekenland en Egijpte aan de Fransche kooplieden kunnen verbieden; maar zoo het geene 300,000 man kan scheep brengen, om de zuidelijke provincien van Frankrijk te overheerschen of Italie te veroveren, zal het algemeene welzijn van Frankrijk weinig van de zeemagt van Rusland te lijden hebben.

» Oostenrijk heeft ook slechts eenen militairen aanval te duchten; maar is het even eens met Groot Brittannien gelegen, waar de handel het levens beginsel is, waar de welvaart meer door een dozein tolbedienden kan gestremd worden, dan die van Frankrijk of Oostenrijk door 50,000 zeelieden? Vrije handel en scheepvaart op de Middellandsche Zee, in den Archipel en in de Adriatische Zee, zijn jaarlijks aan Engeland millioenen waard. De zeeën worden [illegible] zij zijn [illegible] de Russische vlag bekend, zij kennen Ruslands voortbrengselen slechts door tusschenkomst van andere vlaggen, en vooral door die van Engeland. Zoo Malta en de Jonische eilanden als onontbeerlijke waarborgen voor onzen handel in het Oosten beschouwd worden, heeft Engeland dan minder belang dan andere natien, die minder handel hebben, of wier handel minder van de zee afhankelijk is om de vrijheid in het Oosten te behouden? en zoo Engeland het eerste gevaar loopt, moet het dan niet de eerste zijn om maatregelen van verdediging te nemen?

» Verre zij het van ons, dat wij Engeland, onder voorwendsel van voorzorgen, tot gevaarlijk ondernemingen zouden willen aansporen, of ze aan staten aanraden, die, in opzigt tot Rusland, de natuurlijke bondgenooten van Engeland zijn! Genoeg zij het, dat wij ons op de gebeurtenissen voorbereiden tot wij de alliantien vastgeknoopt en de plannen beraamd hebben, uit welker volvoeing wij ons de rust en de onafhankelijkheid van Europa mogen beloven. Doch wij willen ook niet, gelijk sommige raadslieden, dat Engeland insluimere onder voorwendsel, dat de overgang van Turkije aan Rusland veel meer andere natien dan Engeland aangaat. Het tegendeel houden wij voor ongerijmd; want indien de vergrooting van Rusland, Oostenrijk, Frankrijk, Pruissen en Holland meer aangaat dan Engeland, zoo volgt er uit dat de verovering van Turkije door Rusland die staaten aan grooter gevaar zou blootstellen, dan Engeland zou te duchten hebben. Wij hebben het tegendeel trachten te betoogen, en wij herhalen het, naar ons inzien, zou het gevaar voor Groot-Brittannien grooter, dringender zijn, dan voor Frankrijk of zelfs voor Oostenrijk."

[illegible] *Globe and Traveller* antwoord de[illegible] dat het weinig zou af doen, of het [illegible] voor Engeland meer of minder [illegible] was dan dat van andere staten, indien het, in allen gevalle, zoodanig was, dat deswege tegen Rusland oorlog zou behooren gevoerd te worden; doch dat de *Times*, in zijne berekeningen van de onheilen, welke uit eene verovering van Turkije door Rusland zouden voortvloeijen, twijfelachtige gevolgen als zeker heeft gesteld.

» Indien Rusland, zegt de *Globe and Traveller*, vermogend ter zee moet worden als het meester van Konstantinopel is, wie belet hetzelve thans reeds eene geduchte zeemagt te hebben? De ondervinding toont, dat het bezit van havens het vermogen ter zee niet geeft. Rusland heeft bouwstoffen voor schepen in overvloed. Iedereen weet, dat de vaartuigen, welke in de Oostzee gemaakt worden, weinig kosten. Hoe zou dan Rusland, bij de aanwinst van twee of drie milioen misnoegde Muzelmannen, met hunne hulp doen, wat het met zijne 50 millioen Christenen niet heeft kunnen daarstellen, ondanks de voordeelen, welke het thans bezit?

» Wijders is het klaarblijkelijk, dat Rusland niet zeer naijverig op den Engelschen handel is; en indien het zeker is, dat de Russische voortbrengselen onder Engelsche vlag over de zeeën der Levant gaan, levert zulks een bewijs op, dat Rusland geen groot aandeel zoekt in den handel, waarvan men meent, dat het ons nu geheel wil uitsluiten; doch ook het gestelde als waar aangenomen, komt het ons voor, dat zulks van weinig belang zou zijn in vergelijking met de uitwerking, welke de onbetwistbare invloed van eene groote militaire mogendheid op het vaste land, en vooral op Frankrijk en Oostenrijk, zoude hebben.

» Eene overheersching zou dan plaats kunnen hebben, wanneer Rusland zoo vermogend mogt worden, dat de aangrenzende staten deszelfs vijandschap zouden vreezen of deszelfs bondgenootschappen zoeken, alsdan zou Rusland zich op andere staten [illegible]. Pruissen is een hefboom, waarvan [illegible] is en het andere 75 mijlen van [illegible]. Met dien hefboom zou Rusland Europa naar willekeur kunnen in beroering brengen. Alsdan zouden de mogendheden van het vaste land hun staatkundig gewigt kunnen verliezen, omdat zij in gedurige vrees zouden verkeeren van door een magtiger nabuur aangevallen te worden; en voorzeker is [illegible] belang, dan hetgene Engeland zoude lijden, wanneer men hetzelve de olie van Gallipoli of de Turksche zijde ontnam. Men heeft reeds vruchteloos getracht Englands ondergang te bewerken door het vaste land voor hetzelve af te sluiten; onze eigene hulpbronnen, die onzer kolonien en die in de Nieuwe Wereld zijn niet verminderd.

» De *Times* schijnt evenzeer als wij overtuigd te zijn, dat een worstelstrijd met Rusland, door Engeland alleen ondernomen, onvoorzigtig zou wezen. Naar ons inzien, zouden de natien van het vaste land met geen goed hart eenen oorlog medevoeren, welke ten oogmerk zou hebben om den Engelschen handel te beschermen; doch zoo Frankrijk, Oostenrijk of andere mogendheden Rusland zouden willen noodzaken om de beginselen van gematigdheid, welke hetzelve verkondigd heeft, te betrachten, en, om hun aller veiligheid, de vernietiging van het evenwigt der magt tegengaan, zou het misschien goed zijn eene zaak te ondersteunen, die ons hoogst billijk zou voorkomen."

Een ministerieel blad merkt het volgende aan:

» Engeland had nooit meer reden om zich in geenen deele met de zaken van het Zuiden van Europa te bemoeijen. Wij beschouwen het als een geluk, dat' hetzelve geen soldaat te Lissabon en geen schip op de Taag heeft. De hertog van *Wellington* had sints lang de gevaren van eene tusschenkomst in dat gedeelte der wereld ingezien, en hij heeft besloten, de verwachting dergenen te leur te stellen, die hem de ellendige staatkunde van den heer *Canning* wenschten te zien navolgen. De noordsche staatslieden wisten, dat, zoo lang wij Portugal op de schouders hadden, het ons niet mogelijk zou zijn, onze blikken elders heen te wenden en met kracht deel te nemen aan de zaken van Europisch Turkije. De hertog van *Wellington* heeft deze berekening doorgrond en ze verijdeld. Hij heeft Portugal aan zich zelven overgelaten; hij eerbiedigt de magt, welke de meerderheid van den adel en het volk heeft daargesteld, en hoezeer hij don *Miguel* niet wel als Koning erkennen kan, hoezeer hij zelfs de middelen afkeurt, waardoor de regent zich tot de souvereiniteit verheven heeft, is hij echter te voorzittig om nationale daden te beoorlogen, of zich in moeijelijkheden te wikkelen door het verdedigen van instellingen, die hem niet aangaan en waarvan hij dus geene kennis heeft te nemen. Hij heeft thans vrije hand bekomen en kan al zijne aandacht vestigen op zaken van veel grooter gewigt. Wij verheugen er ons over om twee redenen. De oneenigheden in Portugal zullen haren natuurlijken loop volgen, terwijl wij ons gereed zullen houden om met alle onze hulpbronnen onze en Europa's regten te verdedigen, zoo die mogten aangrand worden.

(*Arnh. Courant.*)

DUITSCHLAND.

FRANKFORT *den* 1 *September*. Onder de personen, welke Z. M. den Keizer van Rusland naar Odessa zijn gevolgd, wordt ook de generaal *Diebitsch*, de chef van den algemeenen staf, genoemd. Volgens brieven van den 15den is de oostenrijksche gezant, de prins van *Hessen Homburg*, na zich in Kustandzié te hebben ingescheept, mede in Odessa aangekomen, en aldaar met de gewone eerbewijzingen ontvangen. In deze opgave wordt verzekerd, dat de Keizer, in stede van op den 22sten, op den 19den Augustus de terugreize naar het leger zal aannemen.

Men wilde in Odessa berigt hebben, dat in Konstantinopel gebrck aan leeftogt begon te heerschen, en men uit dien hoofde eene volksbeweging duchtte, doch dat de Sultan niet te min besloten had, om zich tot het uiterste te weer te stellen. De dagteekening van deze berigten wordt niet opgegeven, en in bijzondere brieven uit genoemde hoofdstad van den 10den, welke met den gewonen post [illegible] zijn aangebragt, wordt niets van deze omstandigheden vermeld, en integendeel verzekerd, dat de Ulemah's meer dan ooit de hervormingen des Sultans ondersteunen, en de menigte pogen te overtuigen, dat het nu, of nimmer, de regte tijd is, om zich met den meensten ernst tegen de aanvallen der ongeloovigen te verzetten.

In Bosnie heeft de partij, welke zich tegen het gezag des Sultans heeft verklaard, nog de bovenhand, doch schijnt zij eene openbare breuk met de Porte te willen verhoeden.

Op Corfu wist men den 4 Augustus wel, dat *Ibrahim* eenigen leeftogt had erlangd, doch had men niets naders van het ontruimen van Morea door zijne troepen vernomen.

HAMBURG *den 5 September.* De deensche zeemagt bestaat thans uit vier linieschepen, een vijftiger, zes fregatten, 4 korvetten en drie brikken.

(*Haarl. Courant.*)

Aan den Redacteur der Zondagsche en Donderdagsche Courant.

MIJN HEER!

Uit uwe Courant van den 13 dezer ontwaarde ik, dat eene zich tekenende LEOPOLD verklaart in de broeij te zitten en UEd. verzoekt hem wel daaruit te willen helpen; daar ik de door hem bedoelde Chirurgijn ben, zoo acht ik het tot mijnen plicht eershalve en ter handhaving der reputatie van mijn (zoo ik vermeen) welingerigt Hospitaal, mij met al dien ernst hetwelk het belang der zaak vordert tegen dit eerrovend geschrijf te moeten verzetten en ofschoon ik voor als nog niet in de gelegenheid ben dien LEOPOLD uit de broeij te helpen zal mij voor het eindigen dezer mogelijk wel een hulpmiddel bijvallen, hetwelk ik als dan niet nalaten zal UEd. meede te deelen.

Intusschen om met mijne verantwoording een begin te maken is, Mijn Heer de Redacteur ter uwer informatie dienende, dat mij door nu wijlen den Heer A. F. ANTHEUNIS, op den 17 Jan. a.c. door middel van een *wagen* (als kunnende door zwakheid volstrekt niet gaan) toegezonden werden, de neger JOHANNES en de negerin SILVIA, beide aankomende de Plant. *Coresburg*, de eerste aan *Cachexia*, *et ulcus Cariosum*, en de tweede aan *Tinea capitis*, *ulcus scrophulosa ad Mammæ et ulcus Cariosum*, *ad Pedem*, laborerende, zijnde het aan vroegere administrateuren dier Plant. zeer wel bekend beide deze Slaven sedert veele jaren met deze kwalen geworsteld hebben.

Op herhaald verzoek en niettegenstaande mijne ongunstige voorspelling, aangaande hunne toenmaals mij ongeneeslijk voorkomende toestand, ontving ik deze Slaven in mijn Hospitaal, willende den Heer ANTHEUNIS (uit menschelijk gevoel) ten minste beproeven om, alle mogelijke middelen tot verzachting of verbetering hunner kwalen aan te wenden en zoude het dierhalven niet geheel onmenschelijk van mij gehandeld zijn, hieraan niet te hebben willen voldoen? — Intusschen verviel de neger JOHANNES in *Hydrops Ascitis* en overleed den 3 dezer, waarvan ik ter bevoegde plaats schriftelijk kennis gaf zijnde het lijk op order van den Heer Administrateur ter aarde besteld, verklarende ik bij deze van de overname dier Plant. door LEOPOLD geen de minste kennis te hebben gedragen; — daags daaraan volgende en dus op den 4 dezer werd ik door LEOPOLD HALBERSTAD, per billet verzogt de beide voormelde Slaven ter bezigtiging te laten volgen; ofschoon hiervan dat niettegenstaande mijne gedane kennisgeving van het overlijden der neger JOHANNES, er nogthans twee Slaven van mij geëischt werden, zond ik natuurlijk slechts de overgeblevene negerin SILVIA, die, hoezeer door zwakte en uitgeteerdheid mij per wagen toegezonden; echter deze weg te voet heeft afgelegd, als zijnde van het hoofd zeer en borst zweer genezen en ook van het been bederf zoo ver hersteld, dat ik verklaar, in weerwil mijner vroegere ongunstige voorspelling nopens hare ongeneesbare toestand, zij binnen korten tijd, zonder onvoorziene toevallen, hare volkomen genezing zoude daargesteld zien.

Uit deze hare verbeterde toestand, blijkt nu even klaar, als de stromen van den Briel, dat eene zieke van dien aard, wel vrij wat meer *versterkend voedzel*, dan enkele bananen is toegediend geworden, en het zij ter openlijke beschaming van LEOPOLD gezegd (indien hij ten minste nog eenigszins schaamte bezit) dat ik mij aan de onmenschelijke behandeling, om mij met Slaven voedsel ten bedrage van 30 centen per dag te verrijken, nimmer schuldig gemaakt heb, ten welke aanzien ik mij gaarne beroep op alle ingezetene die mij kennen; vergun mij Mijn Heer de Redacteur, dat ik op deze schandelijke aantijging, deze vraag regelregt aan hem mag richten; — wel LEOPOLD waarmede zijn dan de zieken van 17 Maart tot den 3 November ll. gevoed?

Is dit nu Mijn Heer de Redacteur! niet opzettelijk gepleegde Eerroverij? en moet men niet elke gelegendheid, om met een zoodanig sujet in aanraking te komen zorgvuldig vermeiden?

Dan, na dit gedane uitstapje, tot de zaak zelve wederkerende, beroep ik mij zeer gaarne op de wezenlijke competente wæreld (waarbij de broeijende LEOPOLD echter niet in aanmerking kan komen) en bijzonder op alle de zoodanige, die met de inrichting van mijn Hospitaal bekend zijn, dat aan alle mijne patienten eene behoorlijke leefregel word voorgeschreven en het voedzel daarvan verbonden, met de meeste nauwkeurigheid word toegediend en hoezeer voor 30 centen per dag buiten de benodigde bannannen, niet veel *versterkend* voedzel te bekomen is, zoo wil elk weldenkend Heelmeester zich liever eenige opofferingen getroosten, dan lijdende menschen, het nodige voedzel te ontthouden.

Wat nu de rekening van ƒ 333-08 betreft, zoo is dezelve in overeenstemming der bestaande Lands Bepalingen, geformeerd, LEOPOLD op deze rekening dus eenige aanmerking hebbende, gelieve UEd. Mijn Heer de Redacteur, hem deswegens, naar onze competente Rechters te verwijzen . . maar als het er met zijne kennis omtrent Plantage aangelegendheden niet beter uitziet als met zijne voorgewende Chirurgicale kennis dan zoude men bijna in staat zijn — niet hem — maar zijne lastgevers jammerlijk te beklagen, evenwel bestaat er nog al eenige hoop dat LEOPOLD met der tijd wat zal kunnen leren, hoewel ik hem uiterlijk, bij manier van spreken — voor geen slimme *Vos* aanzie — want hij is voor de eerste maal van zijn leven den 23 Augustus ll. op den Surinaamsche grond ontscheept en ô wonder! dien zelfde LEOPOLD is nu reeds niet alleen bekwaam maar vermetel genoeg om te veronderstellen van zessen klaar te zijn!!!

Aangaande de inzending der rekening in blanco, zoo bragt den aard der behandeling in LEOPOLDS tweede billet aan mij geschreven, natuurlijk voort om daarmede niet lang te dralen, ten einde te beproeven of hij in het betalen zijner schulden even zoo gewillig was, als tot het doen of daarstellen van ongepaste beledigingen: — maar ach! Mijn Heer de Redacteur LEOPOLD zat te broeijen, en ik kreeg en heb ook nog geen geld.

Nopens zijne verdraaide Grieksche en Latijnsche woorden en opzichtens zijne ingewonnen informatien van zijne deskundige vrienden, merk ik kortheidshalve slechts dit aan, dat het Grieksche woord *Cachexia* te vinden is bij H. BRANDEIS, in deszelfs Grieksch Geneeskundig woordenboek en dat in het werk van den verdienstelijke D. VAN GESSCHER, Ie. deel 2e. leerstuk pag. 66 het woord *ulcus cariosum* duidelijk staat uitgedrukt, en deze daadzaken Mijn Heer de Redacteur mogen tevens verstrekken tot nieskruid van LEOPOLDS deskundige vrienden, en het hun al niesende wel bekomen.

Betreffende de toorn die LEOPOLD vermeend bij mij te hebben verwekt, is hij geheel en al de plank mis, immers laat dat wezen eens tot het publiek of tot bijzondere personen (mits hen in het aangezigt ziende) spreken, of met alle mogelijke bedaardheid in den spiegel zien, dan zal LEOPOLD zelve erkennen, dat hij meer medelijden dan toorn verdiend!!!

Opzigtens zijne beschuldiging, dat ik mijne gekheid zoo verre drijve dat ik mij in mijne hooge wijsheid verbeelde, er aan mijne manier van docteren niets te vermeerderen te verminderen of te verbeteren zoude vallen, informeer ik dien LEOPOLD: dat ik het verre beneden mij acht, om hem als geheel onbevoegd, daarop te beantwoorden; veel toepasselijker zoude ik het gezegde van den verheven Koning SALOMON 14de cap. vers 7 aan hem kunnen toevoegen.

Van verstandigen en deskundigen mannen echter zal mij elke aanwijzing niet alleen, maar elke wenk zelfs tot meerdere verbetering hartelijk aangenaam zijn — daar toch geen mensch volmaakt is; het spreekt inmiddels van zelve Mijn Heer de Redacteur dat ik in mijn vak (hetwelk ik met ongespannen krachten en met hart en ziel beoeffen) mijne bijzondere aandacht niet op raadgevingen van verwaande dwazen, die in hunne handelingen even verwaand en dwaas zijn, kan vestigen.

Zoo verre met het schrijven dezer gevorderd zijnde, schiet mij als het ware bij toeval een middeltje te binnen, waardoor ik LEOPOLD uit enkel medelijden slechts, uit den broeij vermeen te kunnen helpen, luister Mijn Heer de Redacteur, er zijn menschen die veel overeenkomst met vossen hebben, de vos is, zoo als UEd. wel bekend zal zijn verlekkerd op eijeren, indien LEOPOLD na de eijeren (waarop zoo als hij zegt te broeijen zit) opslikte, dan word natuurlijk (want uit den aard schijnt hij hongerig te zijn) zijn nest ledig en wat nog meer is, dienzelfde nieuwkomeling LEOPOLD, is tevens uit den broeij.

En nu ik vermeen de meergemelde LEOPOLD een wezenlijke dienst uit enkel medelijden te hebben gedaan, moest UEd. Mijn Heer de Redacteur ook goedgunstiglijk zorgen, dat dien LEOPOLD mij wederkerig eenige diensten bewees, die hierin bestaan

1e. Zich in het vervolg aan geen eerroverij, ter en logentaal meer schuldig te ma (want hiermede maakt LEOPOLD zich ge

2e. Zijn eigenbelangens voortaan (op grond het zijne negers waren) niet op te o voor die zijner principalen, dit is schijnh

3e. Met den jongsten dag niet meer den o baren spot te drijven — want dit is l tegen het hoogste wezen.

4e. Den asch van waardige, werkelijk verdi telijke mannen zoo als BOERHAVEN, H LAND enz. niet verder te ontrusten — w dit betaamt LEOPOLD in zijne en zijner v den voorgewende geneeskunde, in het ge niet, daar zij in de schaduw zelfs dier h ven niet kunnen staan.

5e. Geen geheel menschelijk ligchaam me vierendelé en tot gebrokens te breng want dit is de zaak van een beul (we is LEOPOLD in dit vak geoeffend).

Voor het overige Mijn Heer de Redacteur lieve UEd. de bewuste LEOPOLD indachtig te ken, op Spreuken SALOMONS 3e. Gapt. vers 23, 28 en 30 en 4e. Cap. vers 24.

En hiermede Mijn Heer de Redacteur zeg dien zoogenaamde LEOPOLD (die de familie zi ook al onder de leden schijnt te hebbe hartelijk vaarwel en zoo als het de pligt elk Geneesheer mede brengt, ook hartelijke terschap — met de onherroepelijke verklari dat wat LEOPOLD, ook verder mooge schrijve ik het verre beneden mij zal achten om daar een enkele sijlabe te antwoorden.

Ik vraag inmiddels Mijn Heer de Redacteu aan UEd. en aan het geacht publiek minza verschoning, dat ik aller geduld, uit hoo het gewigt der zaak zoo lang gerekt heb verzoek UEd. Mijn Heer de Redacteur deze l teren wederkerig een plaats te gunnen in U eerst uitkomend, algemeen geacht dagbl waarmede UEd. bijzonder zal verpligten.

UEd. D. W. Dienaar
G. BERGMAN,
Chirurgijn.

Paramaribo den
15 *November* 1828.

ADVERTISSEMENTEN.

Op heden namiddag, 4 uren publiek Vendue door Kurators dezer Kolonie van de Plant. *Lochaber* en *Glensander*, als mede 16 koppen Slaven, aankomende des Boedel ROBERT MAC LACHLAN.

Paramaribo den 20e. November 1828.
Bij ongesteldheid van den Gekw.
1e. Gezw. Klerk.
C. A. FISCO.
Gekw. 2e. Gezw. Klerk.

De *Surinaamsche Maatschappij van Weldadigheid*, naar aanleiding van art. 36, harer Reglementaire Bepalingen, besloten hebbende hare eerste openbare Algemeene Vergadering te houden, den 28ste *November* aanstaande, en op dien dag verslag te doen van de werkzaamheden, gedurende het afgelopene eerste jaar van haar bestaan verrigt: zoo wordt zulks langs dezen weg ter kennisse gebragt, zoo van derzelver gezamenlijke Leden, als van het geëerde publiek.

Dit jaarlijksch feest der Maatschappij zal op den bovengemelden dag, des morgens ten acht ure gevierd worden, in het kerkgebouw der Evangelisch Luthersche Gemeente, welk gebouw door het Bestuur dier Gemeente, op eene allezins heusche wijze, ten voorsz. einde, aan de Maatschappij is afgestaan.

De Maatschappij noodigt zoo wel hare gezamenlijke Leden, als de overige ingezetenen van dit gewest, ten vriendelijkste uit, die vergadering bij te wonen, en door eene talrijke opkomst, de plegtigheid te verhoogen!

Op last der Maatschappij.
De Algemeene Secretaris,
N. G. VLIER.
Paramaribo den 19e. November 1828.

R. BERCKX heeft per Kapt. DIETS ontvangen, een assortiment Hoeden, Schoenen, Manufacturen, Parfumerien, extra fijne Liqueuren, Provisien enz.

Paramaribo den 12e. November 1828.

Gedrukt te PARAMARIBO ter Drukkerij van J. J. ENGELBRECHT.